

MET OPEN VIZIER

Inhoud

Voorwoord	9
1 Matchday min 1	11
2 Wie is wie	19
3 City de club, Ally de stad	31
4 Mirelle	39
5 In de auto	45
6 Gehoorzame magneetjes	49
7 Een legendarische wedstrijd	59
8 Lollige analisten	65
Aad de Mos <i>'Crujff was heel direct. Té direct'</i>	67
Dick Advocaat <i>'Ik denk alleen in punten'</i>	76
Ronald Koeman <i>'Wij trainers zijn allemaal egoïstisch'</i>	86
9 Fenerbahçe	96
10 Racisme	100
11 De zaadpartij	103
12 De psyche van een elftal	108
13 Bij hard spel horen kaarten	113

14	Kleedkamers	115
15	De tussenfinale	121
16	Het eerste ontslag I	133
17	De clash	136
18	Aardig zijn	140
19	Nico Dijkshoorn	142
20	De jas van Hedwiges	146
21	PSV-uit	147
	Foppe de Haan <i>'Voetballers zijn niet gewend echt hard te trainen'</i>	154
	Arne Slot <i>'Ik denk tot achter de komma na over dingen'</i>	163
	Pepijn Lijnders <i>'Verdedigen is de basis van alles'</i>	172
22	Ook reserves willen aandacht	179
23	Donderspeech	193
24	Alex van Gaal	195
25	Stresstip	199
26	Telefoontjes	202
27	Almere-Feyenoord	204
28	Het hoofdstuk AZ	211
29	Experiment mislukt	217
30	Vitesse-uit	219
31	De remisekoning	230
32	Het stopgesprek	235
33	Het Volkskrant-interview	239

34	Directeur en trainer	243
35	Ajax-uit	253
Bert van Marwijk	<i>‘Misschien snapt een speler maar 10 procent van wat je vertelt’</i>	261
Mark van Bommel	<i>‘Een hartje van een speler, wat moest ik daar nou mee?’</i>	269
Peter Hyballa	<i>‘Ik ben heel goed in staat om mezelf kapot te maken’</i>	275
36	Groet	283
37	De slotwedstrijd	291
38	Het zwarte gat?	308
39	Het eerste ontslag II	313
40	Tour de France	317
41	De jubileumpodcast	319
42	Geen namen	324
43	Freek de Jonge	325
44	Het vakblad	328
45	Nieuwe rol	332

Voorwoord

Dit boek was niet het idee van Alex Pastoor. Althans, het was wel zijn idee, maar niet dat het zó zou worden.

Pastoor's idee was: een boek waarin de podcasts zijn uitgewerkt die hij maakt onder de titel *Met open vizier*. Hij interviewt collega-trainers over het vak. Over de druk, over leidinggeven, en ja, ook over tactiek, maar hij waakt ervoor 'gewone' luisteraars al te zeer te belasten met analyses over ruiten op het middenveld met de punt naar voren dan wel naar achteren. Hij wil ook menselijke verhalen horen en vraagt dingen als: 'Welke eigenschappen van jezelf heb je moeten overwinnen om te bereiken wat je hebt bereikt?'

Een boek met alleen maar de beste delen uit die podcasts was wellicht ook een prima idee geweest, maar de auteur van dit boek had geen zin om als een soort tiepmiep alleen maar andermans interviews uit te werken. Dus stelde hij een compromis voor. 'Jouw podcast heet niet voor niets *Met open vizier*. Jij verwacht dat collega-trainers zich blootgeven. Ik wil jou een seizoen lang volgen, wat betekent dat jouw eigen vizier óók open moet. Durf je dat aan?'

Het is nogal wat, jezelf zo lang laten volgen door iemand die

dan natuurlijk vindt dat hij ook alles moet kunnen opschrijven. Want alles is wel heel veel. Maar een boek waar overduidelijk een censor aan te pas is gekomen is niet echt, en dat heeft de lezer genadeloos door. De streamingdiensten staan vol gelikte documentaireseries over topclubs die zogenaamd alles laten zien. Iedere kijker snapt dat hij slechts een zorgvuldig overdacht deel van de realiteit voorgeschoteld krijgt.

Pastoor ging uiteindelijk akkoord, op voorwaarde dat hij een setje jokers zou krijgen bij beledigende teksten over anderen. 'Iedereen roept wel eens wat, en op papier komt dat toch anders over.' En hij moest navragen bij zijn collega's van de Almere City-staf of de auteur bijvoorbeeld ook mee mocht in de bus naar uitwedstrijden, want dat is toch een intiem gebeuren.

'Tja,' klonk het een paar dagen later, 'iedereen is akkoord. Degene die er nog het meeste moeite mee heeft ben ik zelf. Dus laten we het maar gaan doen.'

Een dappere beslissing, want Almere City was het seizoen 2023/2024 slecht gestart, en alle deskundologen meenden dat de kans groot was dat club er na één seizoen Eredivisie meteen weer uit zou vliegen. Dat zou de auteur van dit boek dan uiteraard óók beschrijven.

De eigennigste coach van Nederland knikte. 'We maken er het beste van.'

Boudewijn Geels

Amsterdam, oktober 2024

Hoofdstuk 1

Matchday min 1

Een kletsnatte zaterdagochtend in november 2023, 07.25 uur. Het is nog pikkedonker wanneer drie auto's strategisch een plek zoeken op een verder praktisch uitgestorven parkeerplaats in Almere Stad Oost. Strategisch wil zeggen: niet midden in een plas, zodat de dag niet met een ouderwetse kletsboot begint. De parkeerplaats hoort bij twee aan elkaar geplakte lage gebouwen, een van rode baksteen en een van antracietkleurige kunststof platen. 'Kroonenberg Groep' staat er in grote witte letters op. Op een willekeurig industrieterrein zou het niet opvallen, maar dit is een heus Eredivisiestadion.

Het rijkelijk vallende hemelwater draagt eraan bij dat de glamour van het betaald voetbal hier ver te zoeken is. Dit oogt als *the middle of nowhere*: wat sportvelden aan de rand van een buitenwijk van een willekeurige stad. Maar heel Almere voelt eigenlijk als een buitenwijk. Uitgestrekte plakken eenvormige bebouwing, met elkaar verbonden door een stelsel van grijs asfalt en fietspaden die als het gaat schemeren niet erg heimisch meer zijn. Ja, Almere is een van de groenste steden

van Nederland, zoals de gemeente graag en vaak roept, maar dat maakt die fietspaden niet per se vertrouwenwekkender.

Midden jaren zeventig verkeerd begonnen en sindsdien continu bezig met herstel, dat is ongeveer het verhaal van Almere. Stad met een imago probleem: zonder ziel, zonder hart, vol mensen die liever ergens anders zouden willen wonen.

Maar er is iets veranderd. In het seizoen 2022-2023 is er namelijk iets heel bijzonders gebeurd. En de aanstichter is al binnen.

De toegangspoort is open, maar hoe nu verder? Een man met grijze krullen is tegelijkertijd gearriveerd en stelt zich voor. Wie in de jaren negentig elke zondagavond om zeven uur met het bord op schoot *Studio Sport* keek, heeft hem vaak zien voetballen. Het is Jeffrey Talan, voormalig rechtsbuiten van ADO Den Haag en sc Heerenveen. Hij haalde zelfs Oranje (acht interlands, één doelpunt). In Friesland was hij ploeggenoot van de man die het hier voor het zeggen heeft.

‘Verboden toegang voor onbevoegden,’ waarschuwt een bord op een metalen zijdeur van het antracietkleurige pand. Talan is bevoegd. Een gang van zo’n twee meter breed. Links de werkruimte van de materiaal mensen en een hok met wasmachines. Talan zwaait naar een man die wel iets wegheeft van wijlen Piet Schrijvers op latere leeftijd; de groet wordt met een vet Amsterdams accent beantwoord. Rechts: de gastenkleedkamer en daarnaast, aan het eind van de gang, een deur met het bordje ‘technische staf’. Talan gaat voor.

En daar staat hij dan, de mediamagneet van Almere City.

Jeugdiger dan Alexander Anton Aiko Pastoor (Amsterdam, 26 oktober 1966) kun je er als man van 57 onmogelijk uitzien: fabrikanten van gezichtscremes laten hier marketingtechnisch een enorme kans liggen. De voormalige bink van Groet – waarover later meer – draagt net als zijn assistent Talan een zwart trainingspak, want hij gaat straks hands-on zijn. Straks dus. Nu nog niet. Hij gaat er zelf over, dus waarom zo vroeg beginnen op zaterdag als je morgen pas hoeft te spelen? Pastoor kijkt verbaasd. ‘Wij zijn voetvolk, hè, geen directie.’

Dit is, zoals hij en zijn staf het noemen, matchday min 1. ‘Die benaderen we als een reguliere werkdag. Wij zijn als staf om halfacht, kwart voor acht binnen. Soms gaan er een paar sporten in de gym, bijvoorbeeld dit kadaver hier’ – Pastoor wijst op een blonde eind-twintiger die zich voorstelt als Max Buis, videoanalist. ‘Uiterlijk om acht uur zitten we met z’n allen aan onze bureaus.’

Het zijn er in totaal zes: vier tegenover elkaar en aan de uiteinden overdwars die van Buis en Pastoor. Het kantoor, van 11 bij 5 meter, ademt snelbouw. Witte wanden met duidelijk zichtbare naden. Een systeemplafond gestut door een dunne pilaar. Berkenkleurige bureaubladen. Een grijs bankstel. Een flipover. De onvermijdelijke groene magneetborden. En een Nespresso-machine waarmee de hoofdtrainer koffie zet die, zoals troubadour Tom Waits het ooit onder woorden bracht, *strong enough to defend itself* is.

Wat gaat de staf van Almere City, op dit tijdstip nog niet compleet, zo meteen precies doen vanachter hun bureaus?

Pastoor: 'We nemen de training alvast door. Die hebben we gisteren al gemaakt, dus het is een soort dubbelcheck. Daarna gaan we ontbijten.'

Ontbijten? Komt iedereen hier dan met een lege maag? 'De jongens kunnen hier ontbijten, het hoeft niet,' legt de coach uit. 'Ze moeten hier uiterlijk om kwart voor negen zijn. Dan komen een performancecoach en een fysiotherapeut. De spelers moeten elke dag in een app invullen hoe ze zich voelen, hoe ze hebben geslapen en of er nog bijzonderheden zijn qua blessures ten opzichte van de vorige dag.'

Volwassen mannen moeten dus elke ochtend digitaal invullen hoe laat ze naar bed zijn gegaan? Pastoor knikt resoluut. 'Ja. Dagblad *NRC* had een tijdje geleden een podcast over dat clubs wel heel ver gaan in het aantasten van de privacy van voetballers. Ik ken iemand bij die krant, en ik zei: "Wat is dat een slechte podcast zeg!" "Hoezo?" vraagt-ie. Ik antwoordde: "Er zijn twee mensen aan het woord die helemaal niets van voetbal weten, en die vinden het gek dat de club vraagt hoe spelers hebben geslapen en wat ze hebben gegeten. Maar die jongens verhuren zichzelf en presenteren zich tegenover ons als luxeauto's met alle toeters en bellen, terwijl nadere inspectie leert dat er bij sommigen een heleboel aan mankeert. Ze zijn zo slap als een drol, weten niet wat ze moeten eten, zijn tactisch niet in orde en mentaal niet in staat om elke dag te leveren. Dat moeten wij allemaal doen. Mogen die spelers blij om zijn dat we dat doen, want ze hebben er de rest van hun carrière iets aan.'"

Het woord is gevallen: podcast. Pastoor maakt ze zelf ook, sinds mei 2022. Hij wilde gesprekken aangaan met 'collega-trainers die ook collega-mens zijn', over misschien wel de moeilijkste managementjob ter wereld. Want het resultaat van wat ze doen is zichtbaarder dan dat van welke politicus of directeur van een bedrijf ook.

Stel je eens voor, zegt Pastoor, dat je als topman van Unilever wordt omringd door tienduizenden mensen die bij alles wat je doet gepassioneerd blijk geven van hun instemming of afkeuring. Als je pech hebt in de vorm van een collectief 'Rot op!' En zo'n Unilever-topman kan nog zeggen tegen de aandeelhouders van de onderneming: als gevolg van een strategiewijziging en een reorganisatie zullen de resultaten de komende twee kwartalen tegenvallen, maar vanaf het derde kwartaal zal de curve weer omhooggaan. In de voetballerij is daar geen sprake van. Gekwalificeerd spelersmateriaal of niet, je moet nú presteren.

En als je dan 's avonds na gedane zaken ter ontspanning de tv aanzet zie je Johan Derksen, Pierre van Hooijdonk, Kenneth Pérez en al die andere stuurlieders aan wal op je losgaan. Hoe stiller hoe amuserender, is het credo in analistenland. Zo mocht Pastoor uit de mond van 'De Snor' vernemen dat hij 'een irritant zelfingenomen mannetje' is, een 'wijsneus' en een 'snotaap met een belerend toontje'.